

EOC
EUROASIAN
ONLINE
CONFERENCES

ENGLAND CONFERENCE

**INTERNATIONAL CONFERENCE ON
MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND
EDUCATION**

Google Scholar

zenodo

OpenAIRE

doi digital object
identifier

eoconf.com - from 2024

INTERNATIONAL CONFERENCE ON MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND EDUCATION: a collection scientific works of the International scientific conference – London, England, 2026. Issue 5

Languages of publication: Uzbek, English, Russian, German, Italian, Spanish

The collection consists of scientific research of scientists, graduate students and students who took part in the International Scientific online conference «**INTERNATIONAL CONFERENCE ON MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND EDUCATION**». Which took place in London 2026.

Conference proceedings are recommended for scientists and teachers in higher education establishments. They can be used in education, including the process of post - graduate teaching, preparation for obtain bachelors' and masters' degrees. The review of all articles was accomplished by experts, materials are according to authors copyright. The authors are responsible for content, researches results and errors.

MAQOL ASOSIY PAREMIOLOGIK BIRLIK

Umirzaqova Madina Islomjon qizi

Termiz davlat pedagogika instituti, maktabgacha va boshlang'ich ta'limda xorijiy til (ingliz tili) yo'nalishi 4-kurs 401-guruh talabasi.

umirzaqovamadina77@gmail.com

Ilmiy rahbar: Mirzaeva Feruza Samixdjonovna

Termiz davlat pedagogika instituti, gumanitar yo'nalishlarda xorijiy tillar kafedrası o'qituvchisi

ABSTRACT: This article examines the role of proverbs as the main paremiological unit within the paremiological system. Proverbs, as an essential part of folklore, reflect the cultural, social, and historical experience of a society. The study analyzes the linguistic features, semantic structure, and functional characteristics of proverbs. In addition, it highlights their role in the process of communication and their effectiveness in conveying meaning. The research also emphasizes the interdisciplinary nature of paremiology, showing its close connection with linguistics, cultural studies, and pragmatics.

ANOTATSIYA: Ushbu maqolada maqolning paremiologik tizimdagi o'rni va uning asosiy birlik sifatidagi ahamiyati tahlil qilinadi. Maqollar xalq og'zaki ijodining muhim tarkibiy qismi sifatida jamiyatning madaniy, ijtimoiy va tarixiy tajribasini aks ettiradi. Tadqiqot davomida maqollarning lingvistik xususiyatlari, semantik tuzilishi hamda funksional vazifalari ko'rib chiqiladi. Shuningdek, maqollarning nutq jarayonidagi roli va ularning kommunikativ samaradorligi yoritiladi. Paremiologiya doirasida maqollarning o'rganilishi tilshunoslik, madaniyatshunoslik va pragmatika bilan uzviy bog'liqligi asoslab beriladi.

Kalit so'zlar: maqol, paremiologiya, paremiologik birlik, xalq og'zaki ijodi, semantika, lingvistik xususiyat, nutq, pragmatika, madaniyat, kommunikatsiya.

Til insoniyat taraqqiyotining eng muhim omillaridan biri bo'lib, u nafaqat aloqa vositasi, balki jamiyatning madaniy, tarixiy va ijtimoiy tajribasini o'zida mujassamlashtiruvchi tizim sifatida ham xizmat qiladi. Til tarkibida turli xil birliklar mavjud bo'lib, ular orasida paremiologik birliklar alohida o'rin egallaydi. Paremiologiya tilshunoslikning maqollar, matallar, hikmatli so'zlar va boshqa xalq donishmandligi mahsulotlarini o'rganadigan sohasi hisoblanadi. Ushbu yo'nalishda olib borilgan tadqiqotlar xalqning dunyoqarashi, mentaliteti va hayotiy tajribasini chuqurroq anglash imkonini beradi. Paremiologik tizimda maqollar eng asosiy va markaziy birlik sifatida qaraladi, chunki ular xalq og'zaki ijodining eng keng tarqalgan, barqaror va mazmunan boy shaklidir.

Maqollar asrlar davomida shakllanib, avloddan-avlodga o'tib kelayotgan qisqa, lo'nda va chuqur ma'noli iboralardir. Ular inson hayotining turli jabhalariga oid umumlashtirilgan tajribani o'zida aks ettiradi. Maqollarning asosiy xususiyati ularning ixchamligi va mazmunan boyligidadir. Qisqa shaklda katta fikrni ifodalash maqollarning eng muhim belgilaridan biri bo'lib, bu ularni kundalik nutqda keng qo'llanishiga sabab bo'ladi. Shu bilan birga, maqollar barqaror tuzilishga ega bo'lib, ularning shakli deyarli o'zgarmaydi va an'anaviy tarzda

qo‘llanadi. Bu esa ularning til tizimidagi mustahkam o‘rnini ko‘rsatadi. Maqollar ko‘pincha obrazli ifodalar orqali beriladi. Ularda metafora, ramz va timsollar keng qo‘llanadi, bu esa ularning ta‘sirchanligini oshiradi. Masalan, tabiat hodisalari, hayvonlar yoki kundalik hayotdagi predmetlar orqali inson xulq-atvori yoki ijtimoiy munosabatlar ifodalanadi. Bunday obrazlilik maqollarning estetik qiymatini oshiribgina qolmay, balki ularni eslab qolishni ham osonlashtiradi. Shu bilan birga, maqollar umumlashtirilgan xarakterga ega bo‘lib, ular aniq bir vaziyatni emas, balki hayotiy qonuniyatni ifodalaydi. Bu jihat ularning universalligini ta‘minlaydi va turli vaziyatlarda qo‘llanishiga imkon yaratadi. Paremiologik tizimda maqollarning asosiy birlik sifatida qaralishining yana bir muhim sababi ularning kommunikativ jarayondagi faol ishtirokidir. Maqollar nutqda fikrni aniq, lo‘nda va ta‘sirli ifodalashga xizmat qiladi. Ular yordamida gapiruvchi o‘z fikrini kuchaytiradi, tinglovchiga ta‘sir o‘tkazadi va ko‘pincha murakkab fikrlarni sodda shaklda yetkazadi. Shu jihatdan maqollar kommunikativ samaradorlikni oshiruvchi vosita sifatida muhim ahamiyatga ega. Bundan tashqari, maqollar didaktik vazifani ham bajaradi, ya‘ni ular orqali insonlarga hayotiy saboq beriladi, to‘g‘ri yo‘l ko‘rsatiladi va axloqiy qadriyatlar targ‘ib qilinadi.

Maqollarning lingvistik xususiyatlari ham ularning paremiologik birlik sifatidagi o‘rnini belgilaydi. Fonetik jihatdan maqollar ko‘pincha ohangdor va qofiyali bo‘ladi, bu esa ularni esda saqlashni osonlashtiradi. Leksik jihatdan esa ular xalq tiliga xos so‘zlardan, ba‘zan esa arxaik birliklardan tashkil topadi. Bu esa maqollarning tarixiy ildizlarga ega ekanligini ko‘rsatadi. Grammatik jihatdan maqollar sodda yoki qo‘shma gap shaklida bo‘lib, ko‘pincha parallel konstruksiyalar asosida quriladi. Bunday tuzilish ularning ritmik va mantiqiy yaxlitligini ta‘minlaydi.

Semantik jihatdan maqollar juda boy va ko‘p qatlamli hisoblanadi. Ular ko‘pincha ko‘chma ma‘noda qo‘llanadi va metaforik ifodaga ega bo‘ladi. Birgina maqol turli vaziyatlarda turlicha talqin qilinishi mumkin, bu esa uning semantik kengligini ko‘rsatadi. Maqollarning ma‘nosi ko‘pincha kontekstga bog‘liq bo‘ladi, ya‘ni ular qaysi vaziyatda qo‘llanayotganiga qarab talqin qilinadi. Bu esa maqollarning pragmatik xususiyatlarini namoyon etadi. Pragmatika nuqtai nazaridan maqollar nutq akti sifatida qaralib, ular orqali gapiruvchi o‘z fikrini bevosita emas, balki bilvosita ifodalaydi. Bu esa nutqning ta‘sirchanligini oshiradi va muloqotni yanada samarali qiladi. Maqollar milliy madaniyatning ajralmas qismi sifatida ham alohida ahamiyatga ega. Ular orqali xalqning urf-odatlarini, qadriyatlari va dunyoqarashi namoyon bo‘ladi. Har bir xalqning maqollari o‘ziga xos bo‘lib, ular o‘sha xalqning tarixiy tajribasi va ijtimoiy hayotini aks ettiradi. Shu sababli maqollarni boshqa tilga tarjima qilish har doim ham oson emas, chunki ular nafaqat lingvistik, balki madaniy ma‘noga ham ega. Bu esa maqollarning madaniyatlararo kommunikatsiyadagi ahamiyatini yanada oshiradi.

Maqollarni boshqa paremiologik birliklar bilan solishtirganda ularning o‘ziga xos xususiyatlari yanada yaqqol ko‘rinadi. Masalan, matallar to‘liq fikrni ifodalamaydi va ko‘pincha gapning bir qismi sifatida qo‘llanadi, aforizmlar esa

muallifi aniq bo'lgan hikmatli so'zlardir. Maqollar esa anonim xarakterga ega bo'lib, xalq ijodining mahsuli hisoblanadi. Ular mustaqil gap shaklida keladi va aniq hayotiy xulosani ifodalaydi. Shu jihatdan maqollar paremiologik tizimning eng mukammal va asosiy birliklaridan biri sifatida e'tirof etiladi.

Xulosa qilib aytganda, maqollar paremiologik tizimning markaziy elementi bo'lib, ular til, madaniyat va tafakkurning o'zaro bog'liqligini yaqqol namoyon etadi. Ular xalqning asrlar davomida to'plagan tajribasini, donishmandligini va hayotiy qarashlarini o'zida mujassamlashtiradi. Maqollar lingvistik, semantik va pragmatik jihatdan boy bo'lib, ular nutqni mazmunli, ta'sirchan va obrazli qiladi. Shu sababli maqollarni o'rganish nafaqat tilshunoslik, balki madaniyatshunoslik va kommunikatsiya nazariyasi uchun ham muhim ahamiyat kasb etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Мирзаева, Ф. С. (2019). РОЛЬ ГРАММАТИКИ, ЕЁ МЕСТО СРЕДИ АСПЕКТОВ ЯЗЫКА. Гуманитарный трактат, (72), 38-39.
2. Мирзаева, Ф. С. (2021). НАУЧНО-ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЕ ИННОВАЦИИ ПРЕПОДАВАНИЯ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА. Academic research in educational sciences, 2(10), 694-698.
3. Samixdjonovna, M. F. The Importance of Modern Educational Technologies. JournalNX, 311-314.
4. Mirzaeva, F. (2022). USE OF POLITICAL WORDS IN TRANSLATION. Science and innovation, 1(B8), 1921-1924.
5. Raxmonovna, M. L., & Samixdjonovna, M. F. (2023). THE CONCEPT "COUNTRY" IN ENGLISH AND UZBEK PROVERBS AND SAYINGS. American Journal of Language, Literacy and Learning in STEM Education (2993-2769), 1(4), 3-6
6. Feruza, M. (2023). IMPROVE LANGUAGE SKILLS USING AUTHENTIC WORKS. European International Journal of Multidisciplinary Research and Management Studies, 3(05), 163-167.
7. Samixdjonovna, M. F. (2023). PEDAGOGIKADA TERMINALOGIYA. Новости образования: исследование в XXI веке, 1(9), 1226-1228.

